

1. Azonos átalakításokkal $(x-1)(x-4) = x^2 - 5x + 4$, $(x-2)(x-3) = x^2 - 5x + 6$, tehát

$$f(x) = (x^2 - 5x)^2 + 10(x^2 - 5x) + 34, \quad f(x) = (x^2 - 5x + 5)^2 + 9.$$

Innen látható, hogy $f(x) \geq 9$ és a legkisebb értéket, a 9-et akkor veszi fel, ha $x^2 - 5x + 5 = 0$, azaz ha $x = \frac{1}{2}(5 + \sqrt{5})$ vagy $x = \frac{1}{2}(5 - \sqrt{5})$.

2. Az ABC háromszög területe (pl. Heron-képlettel) $t = 3,3$ területegység. Legyen C merőleges vetülete az AB oldalon C_1 . A trapéz területe $T = AC_1 \cdot CC_1$ (miért?). Mivel $AB \cdot CC_1 = 2 \cdot 3,3$, azért $CC_1 = 1,5$ egység, és innen $AC_1 = 3,6$ egység, tehát

$$T = 3,6 \cdot 1,5 = 5,4 \text{ területegység.}$$

3. Ha az $x^2 + px - q = 0$ és az $x^2 + qx - p = 0$ egyenleteknek van közös gyöke, akkor az a

$$(p - q)x - q + p = 0$$

egyenletnek is gyöke. Mivel $p \neq q$, azért $x_0 = -1$ a közös gyök. Ha az első egyenlet gyökei x_0, x_1 , a másodiké x_0, x_2 , akkor egyrészt $x_1 = q$, $x_2 = p$, másrészt $-1 + q = -p$ ($-1 + p = -q$), azaz valóban $x_1 + x_2 = p + q = 1$. Egy olyan másodfokú egyenlet, amelynek gyökei x_2 és x_3 ($x_2 = p$, $x_3 = 1 - p$), $x^2 - x + p(1 - p) = 0$.

4. Mivel $1 + \sin 2x = (\sin x + \cos x)^2$ és $\sqrt{a^2} = |a|$, ezért $\frac{|\sin x + \cos x|}{\sin x + \cos x} = -1$ pontosan akkor, ha $\sin x + \cos x < 0$, amiből $\sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) < 0$, $\pi + 2k\pi < x + \frac{\pi}{4} < 2\pi + 2k\pi$, $\frac{3\pi}{4} + 2k\pi < x < \frac{7\pi}{4} + 2k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$.

5. Az egyenlet $(y - x)(x - 2y) = 6$ alakban írható. Mivel $6 = 1 \cdot 6 = 6 \cdot 1 = (-1) \cdot (-6) = (-6) \cdot (-1) = 2 \cdot 3 = 3 \cdot 2 = (-2) \cdot (-3) = (-3) \cdot (-2)$, azért

$y - x$	1	6	-1	-6	2	3	-2	-3
$x - 2y$	6	1	-6	-1	3	2	-3	-2
y	$y < 0$	$y < 0$	7	7	$y < 0$	$y < 0$	5	5
x			8	13			7	8

A megoldások a táblázatból leolvashatók.

6. Mivel $a = 2r \sin \alpha$, $b = 2r \sin \beta$ és $c = 2r \sin \gamma$, azért

$$\begin{aligned} 4r^2 \sin^2 \alpha - 4r^2 \sin^2 \beta &= 4r^2 \sin \gamma, & \text{ahonnan} \\ (\sin \alpha + \sin \beta)(\sin \alpha - \sin \beta) &= \sin \gamma, \\ 2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cdot \cos \frac{\alpha - \beta}{2} \cdot 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2} &= \sin(\alpha + \beta), \\ \sin(\alpha + \beta) \cdot \sin(\alpha - \beta) &= \sin(\alpha + \beta). \end{aligned}$$

Mivel most $\sin(\alpha + \beta) > 0$, azért $\sin(\alpha - \beta) = 1$, $\alpha - \beta = 90^\circ$. A feltételből $\alpha + \beta = 144^\circ$, tehát $\alpha = 117^\circ$ és $\beta = 27^\circ$.

7. Az adott $(x - 6)^2 + (y + 1)^2 = 4$ kör $C(6; -1)$ középpontjának az $x - 2y = -2$ egyenletű egyenesre eső merőleges vetülete $T(4; 3)$. A szóban forgó két kör közös külső érintői merőlegesek az $x - 2y = -2$ egyenletű egyenesre, így egyenletüket $2x + y + k = 0$ alakban kereshetjük. A $C(6; -1)$ pont távolsága az érintőktől $r = 2$ egység, így

$$2 = \frac{|12 - 1 + k|}{\sqrt{5}},$$

ahonnan $k = -11 + 2\sqrt{5}$ vagy $k = -11 - 2\sqrt{5}$, azaz a külső érintők egyenlete

$$2x + y - 11 + 2\sqrt{5} = 0 \quad \text{és} \quad 2x + y - 11 - 2\sqrt{5} = 0.$$

A belső érintők átmennek a $T(4; 3)$ ponton, és a $C(6; -1)$ ponttól $r = 2$ egység távolságra vannak. A belső érintők egyenletét

$$Ax + By - 4A - 3B = 0 \quad (A^2 + B^2 > 0)$$

alakban kereshetjük. Így

$$2 = \frac{|6A - B - 4A - 3B|}{\sqrt{A^2 + B^2}},$$

$$2\sqrt{A^2 + B^2} = 2|A - 2B|, \quad A^2 + B^2 = A^2 - 4AB + 4B^2, \quad B(3B - 4A) = 0.$$

Ha $B = 0$, akkor A tetszőleges (nem nulla) szám lehet, így az egyik belső érintő egyenlete $x = 4$, ha $A = 3$, akkor $B = 4$, így a másik belső érintő egyenlete $3x + 4y - 24 = 0$.

8. Az egyenletnek $x = 2$ és $x = -2$ nem lehet megoldása. Szorozzuk meg $(x^2 - 4)$ -gyel az egyenlet mindkét oldalát.
Az

$$x^2 + (12 - a)x + 2(12 - a) = 0$$

egyenlet diszkriminánsa $D = (12 - a)^2 - 8(12 - a) = (a - 4)(a - 12)$.

Ha $D < 0$, azaz ha $4 < a < 12$, akkor az egyenletnek nincs megoldása.

Ha $a = 4$, akkor az eredeti egyenlet egyetlen megoldása $x_1 = -4$.

Ha $a = 12$, akkor az eredeti egyenlet megoldása $x_2 = 0$.

Ha $a < 4$ vagy $a > 12$ és $a \neq 13$, akkor az eredeti egyenletnek két megoldása van:

$$x_3 = \frac{a - 12 + \sqrt{(a - 4)(a - 12)}}{2} \quad \text{és} \quad x_4 = \frac{a - 12 - \sqrt{(a - 4)(a - 12)}}{2}.$$

Ha $a = 13$, akkor az egyetlen megoldás $x_5 = -1$.

Rábai Imre